

B PIELIKUMS

NOTEIKUMI PAR TRANSPORTA APRĪKOJUMU UN TRANSPORTA OPERĀCIJĀM

8. DAĻA

**Prasības transportlīdzekļa apkalpei,
aprīkojumam, darbībām un dokumentācijai**

8.1. NODAĻA

VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS TRANSPORTA VIENĪBĀM UN TO APRĪKOJUMAM

8.1.1. Transporta vienības

Transporta vienībai, kas ir piekrauta ar bīstamu kravu, nekādā ziņā nedrīkst būt vairāk kā viena piekabe (vai puspiekabe).

8.1.2. Dokumenti, kuri jāpārvadā transporta vienībā

8.1.2.1. Papildus dokumentiem, kas vajadzīgi saskaņā ar citiem noteikumiem, transporta vienībā pārvadāšanas laikā jābūt šādiem dokumentiem:

- a) pārvadājuma dokumentiem, kas pieprasīti saskaņā ar 5.4.1. sadaļu attiecībā uz visām pārvadātajām bīstamām kravām, un attiecīgā gadījumā 5.4.2. sadaļā pieprasītajam lielā konteinerā vai transportlīdzekļa piekraušanas sertifikātam;
- b) rakstiskām instrukcijām, kas pieprasītas 5.4.3. sadaļā;
- c) (*Rezervēts*)
- d) katra transportlīdzekļa apkalpes locekļa identifikācijas dokumentiem ar fotogrāfiju, saskaņā ar 1.10.1.4. punktu.

8.1.2.2. Ja *ADR* noteikumos ir prasīta turpmāk minēto dokumentu noformēšana, tad arī tos jāpārvadā transporta vienībā:

- a) atbilstības sertifikāts, kas minēts 9.1.3. sadaļā, katrai transporta vienībai vai tās sastāvdaļai;
- b) autovadītāja apmācības apliecība, kas pieprasīta 8.2.1. sadaļā;
- c) kompetentās iestādes apstiprinājuma kopija, ja tā nepieciešama saskaņā ar 5.4.1.2.1. punkta c) vai d) apakšpunktu vai 5.4.1.2.3.3. punktu.

8.1.2.3. Rakstiskās instrukcijas, kas pieprasītas 5.4.3. sadaļā, jāglabā viegli pieejamā vietā.

8.1.2.4. (*Svītrots*)

8.1.3. Transporta bīstamības zīmju uzlikšana un marķēšana

Uz transporta vienībām, ar kurām pārvadā bīstamas kravas, jābūt transporta bīstamības zīmēm un marķējumam saskaņā ar 5.3. nodaļu.

8.1.4. Ugunsdzēsšanas aprīkojums

8.1.4.1. Uz bīstamās kravas pārvadājošām transporta vienībām, kas nav 8.1.4.2. punktā minētās transporta vienības, attiecas šādi noteikumi:

- a) katrai transporta vienībai jābūt apgādātai ar vismaz vienu pārnēsājamu ugunsdzēsamo aparātu, kas paredzēts A, B un C klases¹ ugunsgrēku dzēšanai, kura minimālā ietilpība ir 2 kg sausa pulvera (vai cita piemērota ugunsdzēsšanas aģenta ar līdzvērtīgu dzēsšanas spēju), kas ir piemērots transporta vienības degoša dzinēja vai kabīnes dzēšanai;
- b) nepieciešams šāds papildu aprīkojums:
  - i) transporta vienībām, kuru maksimālā pieļaujamā (pilnā) masa pārsniedz 7,5 tonnas — viens vai vairāki pārnēsājami ugunsdzēsamie aparāti, kas

¹ Par ugunsgrēku klašu definīcijām skatīt EN 2:1992 standartu "Ugunsgrēku klasificēšana".

- paredzēti A, B un C klases¹ ugunsgrēku dzēšanai, kuru minimālā kopējā ietilpība ir 12 kg sausa pulvera (vai cita ugunsdzēšanas aģenta ar līdzvērtīgu dzēšanas spēju), no kuriem vismaz viena aparāta minimālā ietilpība ir 6 kg;
- ii) transporta vienībām, kuru maksimālā pieļaujamā (pilnā) masa pārsniedz 3,5 tonnas un ir līdz 7,5 tonnām ieskaitot — viens vai vairāki pārnēsājami ugunsdzēšamie aparāti, kas paredzēti A, B un C klases¹ ugunsgrēku dzēšanai, kuru minimālā kopējā ietilpība ir 8 kg sausa pulvera (vai cita ugunsdzēšanas aģenta ar līdzvērtīgu dzēšanas spēju), no kuriem vismaz viena aparāta minimālā ietilpība ir 6 kg;
- iii) transporta vienībām, kuru maksimālā pieļaujamā (pilnā) masa ir līdz 3,5 tonnām ieskaitot — viens vai vairāki pārnēsājami ugunsdzēšanas aparāti, kas paredzēti A, B un C klases¹ ugunsgrēku dzēšanai, kuru minimālā kopējā ietilpība ir 4 kg sausa pulvera (vai cita ugunsdzēšanas aģenta ar līdzvērtīgu dzēšanas spēju);
- c) ugunsdzēšamo aparātu minimālo kopējo ietilpību, kas nepieciešama saskaņā ar b) apakšpunktu, drīkst samazināt par ugunsdzēšamā(-o) aparāta(-u) ietilpību, kas nepieciešama saskaņā ar a) apakšpunktu.
- 8.1.4.2. Transporta vienībām, ar ko pārvadā bīstamās kravas saskaņā ar 1.1.3.6. punkta prasībām, jābūt apgādātām ar vienu pārnēsājamo ugunsdzēšamo aparātu, kurš paredzēts A, B un C klases¹ ugunsgrēku dzēšanai un kura minimālā ietilpība ir vismaz 2 kg sausa pulvera (vai cita ugunsdzēšanas aģenta ar līdzvērtīgu dzēšanas spēju).
- 8.1.4.3. **Pārnēsājamam ugunsdzēšamajam aparātam** jābūt piemērotam izmantošanai uz transportlīdzekļa un jāatbilst EN 3 standarta “Pārnēsājami ugunsdzēšamie aparāti” 7. daļas (EN 3-7:2004+A1:2007) attiecīgajām prasībām.
- Ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar automātisku vai viegli iedarbināmu stacionāru ugunsdzēšamo aparātu degoša motora dzēšanai, tad pārnēsājamais ugunsdzēšamais aparāts var nebūt piemērots degoša motora dzēšanai. Ugunsdzēšanas aģentu sastāvam jābūt tādām, kas neizdala toksiskas gāzes vadītāja kabīnē vai degšanas procesa siltuma ietekmē.
- 8.1.4.4. Pārnēsājamajiem ugunsdzēšamajiem aparātiem, kas atbilst 8.1.4.1. vai 8.1.4.2. punkta noteikumiem, jābūt noplombētiem, kas apliecina to, ka tie nav lietoti.
- Turklāt tiem jābūt marķējumam par atbilstību standartam, ko atzinusi kompetentā iestāde, un jābūt uzrakstam, kas attiecīgā gadījumā vismaz norāda nākamās periodiskās inspicēšanas datumu (mēnesi, gadu) vai maksimālā pieļaujamā lietošanas laika beigas (mēnesi, gadu).
- Lai garantētu ugunsdzēšamo aparātu funkcionālo drošību, tie regulāri jāpārbauda saskaņā ar apstiprinātiem valsts standartiem.
- 8.1.4.5. Ugunsdzēšamajiem aparātiem transporta vienībā jābūt novietotiem tā, lai transportlīdzekļa apkalpei tie būtu viegli pieejami. Izvietošana jāveic tā, lai novērstu ugunsdzēšamo aparātu ekspluatācijas īpašību pazemināšanos vides apstākļu ietekmē.
- 8.1.5. Pārējās ierīces un individuālās aizsardzības līdzekļi**
- 8.1.5.1. Katru transporta vienību, ar ko pārvadā bīstamas kravas, jāaprīko ar vispārējās drošības un individuālās aizsardzības aprīkojumu saskaņā ar 8.1.5.2. punktu. Aprīkojumu jāizvēlas atbilstoši iekrautās kravas bīstamības zīmes numuram. Bīstamības zīmes numuru var noteikt pēc pārvadājuma dokumenta.
- 8.1.5.2. **Transporta vienībā jāpārvadā šāds aprīkojums:**
- katram atsevišķam transportlīdzeklim tā pilnai masai un riteņu diametram atbilstošs stāvbalsis;

- divas patstāvīgi stāvošas brīdinājuma zīmes;
  - acu skalošanas šķidrums²; kā arī
- katram transportlīdzekļa apkalpes loceklim:
- brīdinājuma veste (piemēram, kā aprakstīts standartā EN 471);
  - portatīva apgaismes ierīce, kas atbilst 8.3.4. sadaļas prasībām;
  - aizsargcimdu pāris; un
  - acu aizsardzības līdzeklis (piemēram, aizsargbrilles).

8.1.5.3. Papildu aprīkojums atsevišķām klasēm:

- transportlīdzeklī ar kravām, kurām ir bīstamības zīmes nr. 2.3. vai 6.1., aizsargmaska³ katram transportlīdzekļa apkalpes loceklim;
- lāpsta vai liekšķere⁴;
- materiāls kanalizācijas atveru pārklāšanai⁴;
- konteiners vielas savākšanai⁴.

² Nav nepieciešams, ja ir bīstamības zīmes nr. 1., 1.4., 1.5., 1.6., 2.1., 2.2. un 2.3.

³ Piemēram, respirators vai gāzmaska ar A1B1E1K1-P1 vai A1B2E1K1-P2 tipa kombinētu gāzes/putekļu filtru, kas ir atbilstošs standartā EN 141 aprakstītajam.

⁴ Nepieciešams tikai šķidrām un cietām vielām ar bīstamības zīmēm nr. 3., 4.1., 4.3., 8. vai 9.

8.2. NODAĻA

PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ TRANSPORTLĪDZEKĻA APKALPES APMĀCĪBU

- 8.2.1. Prasību joma un vispārīgas prasības attiecībā uz autovadītāju apmācību**
- 8.2.1.1. Bīstamās kravas pārvadājošu transportlīdzekļu vadītājiem jāiegūst kompetentās iestādes izsniegtu apliecību, kas apliecina, ka viņi ir piedalījušies apmācības kursā un sekmīgi nokārtojuši eksāmenu par īpašajām prasībām, kas jāievēro bīstamo kravu pārvadāšanas laikā.
- 8.2.1.2. Bīstamās kravas pārvadājošu transportlīdzekļu vadītājiem jāapmeklē pamatapmācību kursu. Apmācībām jānotiek kompetentās iestādes apstiprinātu kursu veidā. To galvenais mērķis ir panākt transportlīdzekļu vadītāju izpratni par bīstamo kravu pārvadāšanas radītiem apdraudējumiem un sniegt viņiem būtisku informāciju, kas vajadzīga negadījuma iespējamības samazināšanai, un, ja tas notiek, dot iespēju veikt pasākumus, kas var būt nepieciešami viņu pašu, sabiedrības un apkārtējās vides drošībai, ierobežojot negadījuma sekas. Šai apmācībai, kurā jāietilpst individuālām praktiskām nodarbībām, ir jābūt par pamatu visu kategoriju autovadītāju apmācībām, aptverot vismaz 8.2.2.3.2. punktā noteiktās tēmas. Kompetentā iestāde drīkst apstiprināt pamatapmācību kursus, kas ir ierobežoti konkrētu bīstamo kravu vai konkrētas klases vai klašu kravu pārvadāšanai. Šādu ierobežotu pamatapmācību kursu nedrīkst sniegt 8.2.1.4. punktā norādīto transportlīdzekļu vadītājiem.
- 8.2.1.3. Transportlīdzekļu vai *MEMU*, ar kuriem bīstamās kravas pārvadā piestiprinātās cisternās vai nomontējamās cisternās, kuru ietilpība pārsniedz 1 m^3 , baterijtransportlīdzekļu, kuru kopējā ietilpība pārsniedz 1 m^3 , kā arī transportlīdzekļu vai *MEMU*, ar kuriem bīstamās kravas pārvadā cisternkonteineros, portatīvās cisternās vai *MEGC*, kuru individuālā ietilpība pārsniedz 3 m^3 vienā transporta vienībā, jāpiedalās specializētās apmācībasursos par pārvadājumiem cisternās, kas aptver vismaz 8.2.2.3.3. punktā noteiktās tēmas. Kompetentā iestāde drīkst apstiprināt cisternām veltītu specializēto apmācību kursu, kas ir ierobežots konkrētu bīstamo kravu vai konkrētas klases vai klašu kravu pārvadāšanai. Šādu ierobežotu, cisternām veltītu specializēto apmācību kursu nedrīkst sniegt 8.2.1.4. punktā norādīto transportlīdzekļu vadītājiem.
- 8.2.1.4. Transportlīdzekļu vadītājiem, kuri pārvadā 1. klases vielas vai izstrādājumus, kas nav 1.4.apakšgrupas S savietojamības grupas vielas un izstrādājumi (skatīt 8.5. nodaļas papildprasību S1), *MEMU* vadītājiem, kas pārvadā 1.klases vielu vai izstrādājumu un 5.1.klases vielu jauktās kravas (skatīt 7.5.5.2.3.) un noteiktus radioaktīvos materiālus (skatīt 8.5. nodaļas īpašos noteikumus S11 un S12), pārvadājošu transportlīdzekļu vadītājiem jāapmeklē specializētus apmācību kursus, kas aptver vismaz 8.2.2.3.4. vai 8.2.2.3.5. punktā noteiktās tēmas.
- 8.2.1.5. Visiem apmācību kursiem, praktiskajām nodarbībām, eksaminācijai un kompetento iestāžu lomai jāatbilst 8.2.2. sadaļas prasībām.
- 8.2.1.6. Visas apmācību apliecības, kas atbilst šīs sadaļas prasībām un kuras Līgumslēdzēja Puses kompetentā iestāde ir izdevusi saskaņā ar 8.2.2.8. punktu, to derīguma termiņa laikā atzīst pārējo Līgumslēdzēju Pušu kompetentās iestādes.
- 8.2.2. Īpašās prasības autovadītāju apmācībai**
- 8.2.2.1. Apmācībām, kuras ietver teorijas kursu un praktiskas nodarbības, jāsniedz nepieciešamās zināšanas un prasmes. Zināšanas tiek pārbaudītas eksaminācijā.

8.2.2.2. Apmācību iestāde nodrošina to, ka apmācību instruktoriem ir labas zināšanas par aktuālo tiesisko regulējumu un apmācību prasībām attiecībā uz bīstamo kravu pārvadāšanu. Apmācībām jābūt orientētām uz praksi. Apmācību programmai jāatbilst 8.2.2.6. punktā minētajam apstiprinājumam attiecībā uz tēmām, kas norādītas 8.2.2.3.2. līdz 8.2.2.3.5.punktā. Apmācībās jāiekļauj arī individuālas praktiskās nodarbības (skatīt 8.2.2.3.8.).

8.2.2.3. **Apmācību struktūra**

8.2.2.3.1. Apmācības notiek pamatapmācību kursa un, kad attiecināms, specializētu apmācību kursu formā. Pamatapmācības kursus un specializētos apmācību kursus drīkst pasniegt visaptveroša, integrēta paplašinātā apmācību kursa formā viena pasākuma ietvaros viena un tā pati apmācību iestāde.

8.2.2.3.2. Pamatapmācību kurss aptver vismaz šādas tēmas:

- a) bīstamo kravu pārvadāšanas vispārīgās prasības;
- b) galvenie bīstamības veidi;
- c) informācija par vides aizsardzību, kontrolējot atkritumu pārvadājumus;
- d) dažādiem bīstamības veidiem atbilstīgi preventīvie un drošības pasākumi;
- e) rīcība pēc negadījuma (pirmā palīdzība, ceļu satiksmes drošība, pamatzināšanas par aizsargaprīkojuma lietošanu, rakstiskās instrukcijas, u.t.t.);
- f) marķēšana, apzīmēšana, transporta bīstamības zīmju un pazišanas zīmju (oranžās plāksnītes) lietošana;
- g) kas transportlīdzekļa vadītājam jā dara un ko viņš nedrīkst darīt bīstamo kravu pārvadāšanas laikā;
- h) transportlīdzekļa tehniskā aprīkojuma mērķis un darbības veidi;
- i) aizliegumi dažādu kravu jauktai iekraušanai vienā un tajā pašā transportlīdzeklī vai konteinerā;
- j) piesardzības pasākumi bīstamas kravas iekraušanas un izkraušanas laikā;
- k) vispārīga informācija par civiltiesisko atbildību;
- l) informācija par multimodālajiem pārvadājumiem;
- m) paku kraušana un nostiprināšana;
- n) satiksmes ierobežojumi tuneļos un norādījumi par rīcību tuneļos (negadījumu rašanās iespējamības novēršana, drošība, rīcība ugunsgrēka un citu ārkārtas situāciju gadījumos, u.t.t.);
- o) izpratne par aizsardzību.

8.2.2.3.3. Specializētais apmācību kurss par pārvadājumiem cisternās aptver vismaz šādas tēmas:

- a) transportlīdzekļa vadīšanas īpatnības, ievērojot kravas kustību;
- b) īpašas prasības transportlīdzekļiem;
- c) vispārīgas teorētiskās zināšanas par dažādām papildīšanas un iztukšošanas sistēmām;
- d) īpaši papildus nosacījumi, kas attiecas uz šo transportlīdzekļu izmantošanu (atbilstības sertifikāti, atbilstības marķējums, apzīmēšana ar transporta bīstamības zīmēm un pazišanas zīmju (oranžo plāksnīšu) lietošana, utt.).

8.2.2.3.4. Specializētais apmācību kurss par 1.klases vielu un izstrādājumu pārvadājumiem aptver vismaz šādas tēmas:

- a) specifiskā bīstamība, kas saistīta ar sprādzienbīstamām un pirotehniskām vielām un izstrādājumiem;
- b) Īpašas prasības par 1. klases vielu un izstrādājumu jaukto iekraušanu.
- 8.2.2.3.5. Specializētais apmācību kurss par 7. klases radioaktīva materiāla pārvadājumiem aptver vismaz šādas tēmas:
- a) specifiskā bīstamība, kas saistīta ar jonizējošo radiāciju;
- b) Īpašas prasības radioaktīvo materiālu iepakojšanai, darbībām ar tiem, jauktai iekraušanai un uzglabāšanai;
- c) Īpaši pasākumi, kas jāveic, notiekot negadījumam, kurā iesaistīts radioaktīvs materiāls.
- 8.2.2.3.6. Mācību stundas paredzētais ilgums ir 45 minūtes.
- 8.2.2.3.7. Parasti katrā apmācību dienā pieļaujamas ne vairāk kā astoņas mācību stundas.
- 8.2.2.3.8. Saistībā ar teorētiskajām apmācībām jāorganizē arī individuālas praktiskās nodarbības, un tām jāaptver vismaz pirmo palīdzību, ugunsdzēsšanu un rīcību satiksmes vai citādā negadījumā.
- 8.2.2.4. *Sākotnējās apmācības programma***
- 8.2.2.4.1. Katra sākotnējās apmācības kursa vai paplašinātā apmācību kursa daļas teorētiskās apmācības minimālais ilgums ir šāds:
Pamatapmācību kurss	18 mācību stundas.
Specializētais apmācību kurss par pārvadājumiem cisternās	12 mācību stundas.
Specializētais apmācību kurss par 1. klases vielu un izstrādājumu pārvadājumiem	8 mācību stundas.
Specializētais apmācības kurss par 7. klases radioaktīvā materiāla pārvadājumiem	8 mācību stundas.
- Pamatapmācību kursā un specializētajā apmācību kursā par pārvadājumiem cisternās nepieciešamas papildus mācību stundas 8.2.2.3.8. punktā minētajām praktiskajām nodarbībām, kuru skaits būs atkarīgs no apmācāmo autovadītāju skaita.
- 8.2.2.4.2. Paplašinātā apmācību kursa kopējo ilgumu drīkst noteikt kompetentā iestāde, kurai jā saglabā apjoms pamatapmācības kursam un specializētajam apmācību kursam par cisternu pārvadājumiem, bet tos drīkst papildināt ar saīsinātu specializēto apmācību kursu attiecībā uz 1. un 7. klasi.
- 8.2.2.5. *Atkārtotās apmācības programma***
- 8.2.2.5.1. Pēc noteikta laika apmeklējamās atkārtotās apmācības kalpo autovadītāju zināšanu atjaunināšanai; tajās jāiekļauj jaunākā informācija par tehniskajiem un tiesiskā regulējuma jautājumiem, kā arī jautājumiem saistībā ar pārvadājamajām vielām.
- 8.2.2.5.2. Atkārtotās apmācības ilgums, ieskaitot individuālās praktiskās nodarbības, ir vismaz divas dienas paplašinātā apmācību kursa gadījumā vai vismaz puse no laika, kas noteikts attiecīgā sākotnējam pamatapmācību kursam vai sākotnējam specializētajam apmācību kursam saskaņā ar 8.2.2.4.1. punktā paredzēto ilgumu attiecībā uz katru konkrēto apmācību kursu.
- 8.2.2.5.3. Autovadītājs drīkst aizstāt atkārtoto apmācību kursu un eksamināciju ar atbilstošu sākotnējo apmācību kursu un eksamināciju.
- 8.2.2.6. *Apmācību apstiprināšana***
- 8.2.2.6.1. Apmācību kursus apstiprina kompetentā iestāde.

- 8.2.2.6.2. Apstiprinājumu drīkst izsniegt tikai uz rakstiska pieteikuma pamata.
- 8.2.2.6.3. Apstiprinājuma pieteikumam jāpievieno šādus dokumentus:
- detalizētu apmācību programmu, kurā izklāstītas apgūstamās tēmas un norādīts apmācību laika plānojums, un plānotās pasniegšanas metodes;
  - mācībspēku kvalifikācija un darbības jomas;
  - informācija par kursu norises vietu un mācību materiāliem, kā arī par praktisko nodarbību aprīkojumu;
  - nosacījumus dalībaiursos kā, piemēram, dalībnieku skaits.
- 8.2.2.6.4. Kompetentā iestāde organizē apmācību un eksaminācijas uzraudzību.
- 8.2.2.6.5. Kompetentā iestāde izsniedz rakstisku apstiprinājumu ar šādiem nosacījumiem:
- apmācībām jānotiek atbilstoši pieteikuma dokumentiem;
  - kompetentajai iestādei ir tiesības nosūtīt pilnvarotas personas, lai tās būtu klāt apmācībuursos un eksaminācijā;
  - kompetento iestādi ir savlaicīgi jāinformē par konkrēto apmācību kursu norises laikiem un vietām;
  - apstiprinājumu drīkst atsaukt, ja netiek ievēroti apstiprinājuma piešķiršanas nosacījumi.
- 8.2.2.6.6. Apstiprinājuma dokumentā norāda, vai konkrētie kursi ir pamata vai specializētie apmācību kursi, sākotnējās vai atkārtotās apmācības kursi un vai tie ir ierobežoti konkrētu bīstamo kravu vai konkrētas klases vai klašu kravu pārvadāšanai.
- 8.2.2.6.7. Ja pēc apmācību kursu apstiprinājuma piešķiršanas apmācību iestādei ir nodoms izdarīt jebkādas izmaiņas attiecībā uz tādām detaļām, kas ir būtiskas saistībā ar apstiprinājumu, tā vispirms lūdz kompetentās iestādes atļauju. Tas jo sevišķi attiecas uz izmaiņām apmācību programmā.
- 8.2.2.7. Eksāmeni**
- 8.2.2.7.1. *Eksāmeni pēc pamatapmācību kursa*
- 8.2.2.7.1.1. Pēc pamatapmācību kursa, ieskaitot praktiskās nodarbības, pabeigšanas jāriko eksāmens par attiecīgo pamatapmācību kursu.
- 8.2.2.7.1.2. Eksāmenā kandidātam jāpierāda, ka viņš ir apguvis pamatapmācību kursā paredzētās profesionāla bīstamās kravas pārvadājoša transportlīdzekļa vadītāja praksei nepieciešamās zināšanas, izpratni un prasmes.
- 8.2.2.7.1.3. Šajā nolūkā kompetentajai iestādei jā sagatavo jautājumu katalogu par 8.2.2.3.2. punktā apkopotajām tēmām. Eksāmena jautājumi ir jāizvēlas no šā kataloga. Pirms eksāmena kandidāti nedrīkst zināt, kādi jautājumi no šā kataloga tiks izraudzīti.
- 8.2.2.7.1.4. Pēc paplašinātā apmācības kursa drīkst rīkot vienu kopēju eksāmenu.
- 8.2.2.7.1.5. Katrai kompetentajai iestādei jāpārtrauga eksaminācijas norises kārtību.
- 8.2.2.7.1.6. Eksāmenam jānotiek rakstiskā veidā vai arī kombinēta rakstiska un mutiska eksāmena formā. Katram kandidātam eksāmenā pēc pamatapmācību kursa uzdod vismaz 25 rakstiskus jautājumus. Eksāmenā pēc atkārtota apmācību kursa uzdod vismaz 15 rakstiskus jautājumus. Šo eksāmenu ilgums ir attiecīgi vismaz 45 un 30 minūtes. Jautājumi drīkst atšķirties pēc sarežģītības pakāpes, un tiem drīkst piešķirt atšķirīgu svaru. Jautājumi var būt ar dažādu sarežģītības pakāpi, un līdz ar to tiem var būt atšķirīga nozīme eksāmena vērtējumā.

8.2.2.7.2. *Eksāmeni pēc specializētā apmācību kursa par pārvadājumiem cisternās vai par 1. klases vielu un izstrādājumu pārvadājumiem, vai par 7. klases radioaktīvā materiāla pārvadājumiem*

8.2.2.7.2.1. Pēc eksāmena par pamatapmācību kursu sekmīgas nokārtošanas un pēc specializētā apmācību kursa par pārvadājumiem cisternās vai par 1. klases vielu un izstrādājumu pārvadājumiem, vai par 7. klases radioaktīvā materiāla pārvadājumiem apmeklēšanas kandidātam atļauj piedalīties eksāmenā par attiecīgo apmācību.

8.2.2.7.2.2. Šis eksāmens jārtko un jāpārrauga ar tādiem pašiem nosacījumiem kā noteikts 8.2.2.7.1. punktā. Jautājumu katalogam jābūt par tēmām, kas attiecīgi apkopotas 8.2.2.3.3., 8.2.2.3.4. vai 8.2.2.3.5. punktā.

8.2.2.7.2.3. Par katru specializēto apmācību kursu uzdod vismaz 15 rakstiskus jautājumus. Eksaminācijā pēc atkārtota apmācību kursa uzdod vismaz 10 rakstiskus jautājumus. Šo eksamināciju ilgums ir attiecīgi vismaz 30 un 20 minūtes.

8.2.2.7.2.4. Ja eksāmens notiek uz ierobežota pamatapmācību kursa pamata, tādā pašā apjomā jāierobežo arī eksāmenu pēc specializētā apmācību kursa.

8.2.2.8. *Apliecība par autovadītāja apmācību*

8.2.2.8.1. Apliecību, kas paredzēta 8.2.1.1. punktā, izsniedz:

a) pēc pamatapmācību kursa pabeigšanas ar nosacījumu, ka kandidāts sekmīgi nokārtojis eksāmenu saskaņā ar 8.2.2.7.1. punktu;

b) atkarībā no konkrētā gadījuma, pēc specializētā apmācību kursa par pārvadājumiem cisternās vai par 1. klases vielu un izstrādājumu pārvadājumiem, vai par 7. klases radioaktīvā materiāla pārvadājumiem pabeigšanas vai pēc 8.5. nodaļas īpašajos noteikumos S1 un S11 norādīto zināšanu apgūšanas ar nosacījumu, ka kandidāts sekmīgi nokārtojis eksāmenu saskaņā ar 8.2.2.7.2. punktu;

c) atkarībā no konkrētā gadījuma, pēc ierobežotā pamatapmācību vai ierobežotā specializētā apmācību kursa par pārvadājumiem cisternās pabeigšanas ar nosacījumu, ka kandidāts sekmīgi nokārtojis eksāmenu saskaņā ar 8.2.2.7.1. vai 8.2.2.7.2. punktu. Izsniegtajā apliecībā skaidri jānorāda tās attiecībā uz bīstamajām kravām vai klasei(-ēm) ierobežoto derīguma apjomu.

8.2.2.8.2. Autovadītāja apmācību apliecības derīguma termiņš ir pieci gadi, skaitot no datuma, kad autovadītājs sekmīgi nokārtojis eksāmenu par sākotnējo pamatapmācību vai sākotnējo paplašināto apmācību kursu.

Apliecību atjauno, ja autovadītājs sniedz pierādījumu par piedalīšanos atkārtotā apmācībā saskaņā ar 8.2.2.5. punktu un sekmīgi nokārtojis eksāmenu saskaņā ar 8.2.2.7. punktu šādos gadījumos:

a) divpadsmit mēnešu laikā pirms apliecības derīguma termiņa beigām. Kompetentā iestāde izsniedz jaunu apliecību, kas derīga piecus gadus un kuras derīguma termiņš sākas dienā, kad beidzas iepriekšējās apliecības derīguma termiņš;

b) agrāk nekā divpadsmit mēnešu laikā pirms apliecības derīguma termiņa beigām. Kompetentā iestāde izsniedz jaunu apliecību, kas derīga piecus gadus un kuras derīguma termiņš sākas dienā, kad sekmīgi nokārtots eksāmens par atkārtoto apmācību kursu.

Ja autovadītājs paplašina savas apliecības derīguma apjomu tās derīguma termiņa laikā, izpildot 8.2.2.8.1. punkta b) un c) apakšpunkta prasības, jaunās apliecības derīguma termiņš ir tāds, kāds tas bija iepriekšējai apliecībai. Ja autovadītājs izturējies eksamināciju par specializēto apmācību kursu, specializācija ir derīga līdz apliecības derīguma termiņa beigām.

- 8.2.2.8.3. Apliecībai jāatbilst 8.2.2.8.5. punktā norādītajam paraugam. Tās izmēriem jāatbilst standartam ISO 7810:2003 ID-1, un to izgatavo no plastmasas. Tās krāsa ir balta ar melniem burtiem. Tai jāsaturs papildu drošības iezīmes, tādās kā hologramma, ultravioletā druka vai gījoša līniju zīmējums.
- 8.2.2.8.4. Apliecību jāgatavo valsts valodā(-s) vai kādā no valsts valodām, kuras kompetentā iestāde šo apliecību ir izsniegusi. Ja neviena no šīm valodām nav angļu, franču vai vācu, apliecības nosaukums, 8.pozīcijas nosaukums un nosaukumi apliecības otrajā pusē (reversā) jāraksta arī angļu, franču vai vācu valodā.

8.2.2.8.5. **Bīstamās kravas pārvadājošu transportlīdzekļu vadītāju apmācības apliecības paraugs**

**AUTOVADĪTĀJA APLIECĪBA BĪSTAMO KRAVU
PĀRVADĀŠANAI**

**	1. (Apliecības Nr.)*
	2. (Uzvārds)*
	3. (Vārds(-i))*
(Pievienot	4. (Dzimšanas datums dd/mm/gggg)*
autovadītāja	5. (Valsts piederība)*
fotogrāfiju)	6. (Autovadītāja paraksts)*
	7. (Izdevējiestāde)*
	8. DERĪGA LĪDZ: (dd/mm/gggg)*

Averss

DERĪGA KLASEI(-ĒM) VAI ANO NR.:

CISTERNĀS	CITOS TRANSPORTLĪDZEĶĻOS
9. (Ierakstīt klasi vai ANO nr.)*	10. (Ierakstīt klasi vai ANO nr.)*

Reverss

* Tekstu aizstāt ar atbilstīgiem datiem.

** Atšķirības zīme, ko izmanto transportlīdzekļiem starptautiskajā satiksmē (1968. gada Konvencijas par ceļu satiksmi vai 1949. gada Konvencijas par ceļu satiksmi Pusēm, kā paziņots Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālsēkretāram saskaņā ar attiecīgi šo konvenciju 45. panta 4. punktu vai 4. pielikumu).

8.2.3. Bīstamo kravu autopārvadājumos iesaistīto personu apmācība, izņemot autovadītājus, kuriem ir 8.2.1. sadaļā minētā autovadītāja apliecība

Personas, kuru pienākumi ir saistīti ar bīstamo kravu autopārvadājumiem, atbilstīgi viņu pienākumiem jāapmāca par šādu kravu pārvadāšanas nosacījumiem saskaņā ar 1.3. nodaļu. Šī prasība attiecas uz personālu, ko nodarbina pārvadātājs vai nosūtītājs, personālu, kas iekrauj vai izkrauj bīstamās kravas, un kravu ekspedītoru un kravu aģentūru personālu, kā arī transportlīdzekļu vadītājiem, kuriem nav nepieciešama 8.2.1. sadaļā minētā apliecība.

8.3. NODAĻA

DAŽĀDAS PRASĪBAS, KAS JĀIZPILDA TRANSPORTLĪDZEKĻA APKALPEI

- 8.3.1. Pasažieri**
Transporta vienībās, kurās pārvadā bīstamas kravas, nedrīkst pārvadāt pasažierus, kas nav transportlīdzekļa apkalpes locekļi.
- 8.3.2. Ugunsdzēsšanas aparātu izmantošana**
Transportlīdzekļa apkalpes locekļiem jāprot rīkoties ar ugunsdzēsšanas aparātiem.
- 8.3.3. Paku atvēršanas aizliegums**
Transportlīdzekļa vadītājs vai viņa palīgs nedrīkst atvērt paku, kurā ir bīstamās kravas.
- 8.3.4. Portatīvas apgaismes ierīces**
Izmantojamajām portatīvajām apgaismes ierīcēm nedrīkst būt metāla virsmu, kas var radīt dzirksteles.
- 8.3.5. Smēķēšanas aizliegums**
Kraušanas darbību laikā, smēķēšana ir aizliegta gan transportlīdzekļos, gan to tuvumā.
- 8.3.6. Motora darbināšana iekraušanas vai izkraušanas laikā**
Iekraušanas un izkraušanas darbu laikā motoru jāizslēdz, izņemot gadījumus, kad motors jādarbina, lai darbinātu sūkņus vai citas ierīces transportlīdzekļa iekraušanai vai izkraušanai, un šādu izmantošanu atļauj tās valsts likumi, kurā šis transportlīdzeklis atrodas.
- 8.3.7. Stāvbremzes un riteņa stāvbilsta lietošana**
Transportlīdzekļus, kas pārvadā bīstamas kravas, drīkst novietot stāvēšanai tikai ar iedarbinātu stāvbremzi. Piekabju bez bremžu iekārtas kustību jāierobežo, izmantojot vismaz vienu 8.1.5.2. punktā aprakstīto riteņa stāvbilstu.
- 8.3.8. Elektrokabeļu izmantošana**
Ar pretbloķēšanas bremžu sistēmu aprīkotai transporta vienībai, kuru veido mehāniskais transportlīdzeklis un O₃ vai O₄ klases piekabe, vilcēja un piekabes savienojums visu pārvadājuma laiku ir jānodrošina ar 9.2.2.6.3. punktā minētajiem elektriskajiem savienojumiem.

8.4. NODAĻA

PRASĪBAS TRANSPORTLĪDZEKĻU UZRAUDZĪBAI

8.4.1. Transportlīdzekļus, ar kuriem pārvadā bīstamas kravas daudzumos, kas konkrētajai vielai saskaņā ar 3.2. nodaļas A tabulas 19. sleju ir norādīti 8.5. nodaļas īpašo noteikumu S1 6. punktā un īpašajos noteikumos S14 līdz S24, ir jāuzrauga, bet drošā novietnē vai drošās uzņēmuma telpās tos drīkst novietot arī bez uzraudzības. Ja šādas telpas nav pieejamas, tad transportlīdzekli pēc tam, kad veikti pienācīgi drošības pasākumi, drīkst novietot izolētā vietā, ievērojot turpmāk minētās a), b) vai c) apakšpunkta prasības:

- a) autostāvvietā, ko pārrauga uzraugs, kas ir informēts par kravas veidu un transportlīdzekļa vadītāja atrašanās vietu;
- b) publiskā vai privātā autostāvvietā, kur transportlīdzeklim nevarētu nodarīt bojājumus citi transportlīdzekļi; vai arī
- c) piemērotā brīvā vietā, kas nošķirta no publiskiem autoceļiem un mājokļiem un kur cilvēki parasti nestaigā un nepulcējas.

Novietošanas iespējas, kas atļautas saskaņā ar b) apakšpunktu, izmanto tikai tad, ja a) apakšpunktā aprakstītās stāvvietas nav pieejamas, un c) apakšpunktā aprakstītās stāvvietas drīkst izmantot tikai tad, ja nav pieejamas a) un b) apakšpunktā aprakstītās stāvvietas.

8.4.2. Piekrautu *MEMU* ir jāuzrauga vai arī to drīkst novietot stāvēšanai bez uzraudzības drošā novietnē vai drošās uzņēmuma telpās. Uz tukšiem neattīrītiem *MEMU* šī prasība neattiecas.

8.5. NODAĻA

PAPILDU PRASĪBAS ATSEVIŠĶĀM KLASĒM VAI VIELĀM

Papildus 8.1.—8.4. nodaļas prasībām attiecīgo vielu vai izstrādājumu pārvadāšanai jāpiemēro šādas prasības, ja to pieprasa norādes 3.2. nodaļas A tabulas 19. slejā. Gadījumos, ja ir pretrunas ar 8.1.—8.4. nodaļas prasībām, lielāks spēks ir šīs nodaļas prasībām.

S1: Papildu prasības sprādzienbīstamu vielu un izstrādājumu (1. klase) pārvadāšanai

1) *Transportlīdzekļu vadītāju speciālā apmācība*

- a) Prasības 8.2.1. sadaļā attiecas uz transportlīdzekļu vadītājiem, kuri pārvadā 1. klases vielas vai izstrādājumus, izņemot 1.4. klases S savietojamības grupas vielas un izstrādājumus;
- b) 1. klases vielas vai izstrādājumus, izņemot 1.4. klases S savietojamības grupas vielas un izstrādājumus, pārvadājošu transportlīdzekļu vadītājiem jāapmeklē specializētas apmācības kursu, kurā ietilpst vismaz 8.2.2.3.4. punktā noteiktās tēmas;
- c) Ja saskaņā ar citiem Līgumslēdzējas Puses valstī piemērojamiem noteikumiem transportlīdzekļa vadītājs ir saņēmis līdzvērtīgu apmācību atšķirīgā formā vai atšķirīgam nolūkam, kurā ietilpst b) apakšpunktā minētās tēmas, tad drīkst pilnīgi vai daļēji iztikt bez specializētā kursa.

2) *Pilnvarotais pārstāvis*

Ja ADR Līgumslēdzējas Puses valsts tiesību akti to paredz, šīs valsts kompetentā iestāde var pieprasīt, lai uz pārvadātāja rēķina transportlīdzeklī atrastos tās pilnvarots pārstāvis.

3) *Smēķēšanas, uguns un atklātas liesmas aizliegums*

Pārvadājot 1. klases vielas un izstrādājumus, aizliegts smēķēt, lietot uguni un atklātu liesmu transportlīdzekļos, to tuvumā, kā arī veicot šo vielu un izstrādājumu iekraušanu un izkraušanu.

4) *Iekraušanas un izkraušanas vietas*

- a) Bez īpašas atļaujas no kompetentajām iestādēm aizliegts veikt 1. klases vielu un izstrādājumu iekraušanu vai izkraušanu publiski pieejamā apbūvētā teritorijā;
- b) Aizliegts veikt 1. klases vielu un izstrādājumu iekraušanu un izkraušanu publiski pieejamā neapbūvētā teritorijā iepriekš par to nepaziņojot kompetentajām iestādēm, ja vien šīs darbības nav steidzami nepieciešamas drošības apsvērumu dēļ.
- c) Ja kāda iemesla dēļ kraušanas darbi jāveic publiski pieejamā vietā, tad dažāda veida vielas un izstrādājumus jānošķir atbilstoši bīstamības zīmēm;
- d) Ja 1. klases vielas un izstrādājumus pārvadājoši transportlīdzekļi ir spiesti apstāties publiski pieejamā vietā iekraušanas vai izkraušanas darbu veikšanai, tad starp stāvošajiem transportlīdzekļiem jābūt vismaz 50 m atstatumam.

5) *Kolonnas*

- a) Ja 1. klases vielas un izstrādājumus pārvadājoši transportlīdzekļi brauc kolonnā, tad starp transporta vienībām jābūt vismaz 50 m atstatumam;
- b) Kompetentā iestāde drīkst izdot noteikumus par transportlīdzekļu secību kolonnās vai kolonnu sastāvu.

6) *Transportlīdzekļu uzraudzība*

8.4. nodaļas prasības ir piemērojamas tikai tad, ja transportlīdzeklī pārvadā 1. klases vielas un izstrādājumus, kuru sprādzienbīstamās vielas kopējā neto masa pārsniedz turpmāk norādītās vērtības:

1.1. apakšgrupa:	0 kg
1.2. apakšgrupa:	0 kg
1.3. apakšgrupa, C savietojamības grupa:	0 kg
1.3. apakšgrupa, izņemot C savietojamības grupu:	50 kg
1.4. apakšgrupa, izņemot turpmāk minēto:	50 kg
1.5. apakšgrupa:	0 kg
1.6. apakšgrupa:	50 kg
1.4. apakšgrupas vielas un izstrādājumi ar ANO nr. 0104, 0237, 0255, 0267, 0289, 0361, 0365, 0366, 0440, 0441, 0455, 0456 un 0500:	0 kg

Attiecībā uz jauktām kravām visai kravai piemēro zemāko robežu, kas piemērojama kādai no pārvadātajām vielām vai izstrādājumiem.

Turklāt šīs vielas un izstrādājumi nepārtraukti jāuzrauga, lai novērstu jebkādu ļaunprātīgu rīcību un brīdinātu autovadītāju un kompetentās iestādes par to pazušanu vai ugunsgrēku.

Šī prasība neattiecas uz tukšiem neattīrītiem iepakojumiem.

7) *Transportlīdzekļu noslēgšana*

1. klases vielas un izstrādājumus pārvadājošo EX/II transportlīdzekļu kravas nodalījumu durvis un stingros pārsegus, kā arī visas atveres EX/III transportlīdzekļu kravas nodalījumos pārvadājuma laikā, izņemot iekraušanas un izkraušanas laiku, ir jānoslēdz.

S2: **Papildu prasības uzliesmojošu šķidrumu un gāzu pārvadāšanai**

1) *Portatīvas apgaismes ierīces*

Slēgtu transportlīdzekļu kravas nodalījumos, ar kuriem pārvadā tādus šķidrumus, kuru uzliesmošanas temperatūra nav augstāka par 60 °C, vai 2. klases uzliesmojošas vielas vai izstrādājumus, nedrīkst ieiet personas ar apgaismes ierīcēm, izņemot portatīvas apgaismes ierīces, kas ir konstruētas un izgatavotas tā, ka nevar aizdedzināt uzliesmojošus tvaikus vai gāzes, kuras var iekļūt transportlīdzekļa iekšpusē.

2) *Iekšdedzes sildītāju izmantošana kravas iekraušanas un izkraušanas laikā*

Kravas iekraušanas un izkraušanas laikā, kā arī iekraušanas vietās aizliegts darbināt FL tipa transportlīdzekļu (skatīt 9. daļu) iekšdedzes sildītājus.

3) *Piesardzības pasākumi pret elektrostatiskajiem lādiņiem*

FL tipa transportlīdzekļu gadījumā (skatīt 9. daļu) pirms cisternu piepildīšanas vai iztukšošanas jānodrošina transportlīdzekļa šasijas labs elektriskais sazemējums. Turklāt ir jāierobežo piepildīšanas ātrums.

- S3: Īpaši noteikumi par infekciozu vielu pārvadāšanu**
Attiecībā uz transporta vienībām, ar kurām pārvadā 6.2. klases bīstamas vielas, nepiemēro 8.1.4.1. punkta b) apakšpunkta un 8.3.4. sadaļas prasības.
- S4: Papildu prasības pārvadāšanai ar temperatūras kontroli**
Noteiktās temperatūras uzturēšana ir galvenais nosacījums drošai pārvadāšanai. Vispārīgā gadījumā nepieciešams:
- pirms kravas iekraušanas rūpīgi pārbaudīt transporta vienību;
  - apgādāt pārvadātāju ar instrukcijām par saldēšanas sistēmas darbību, tostarp izsniegt sarakstu ar dzesējošās vielas piegādātājiem paredzētajā maršrutā;
  - izveidot procedūras, kas jāievēro, ja zūd temperatūras kontrole;
  - regulāri kontrolēt darba temperatūru; un
  - nodrošināt dublējošu saldēšanas sistēmu vai rezerves daļas.
- Gaisa temperatūra transporta vienības iekšpusē jāmēra ar diviem savstarpēji nesaistītiem devējiem, un rezultāti jāreģistrē tā, lai temperatūras izmaiņas varētu viegli konstatēt.
- Temperatūra jāpārbauda un jāreģistrē reizi četrās līdz sešās stundās.
- Ja kontroles temperatūra pārvadāšanas laikā tiek pārsniegta, nekavējoties jāveic saldēšanas iekārtu remonts vai jāpalielina dzesēšanas jaudu (piemēram, pievienojot šķidro vai cieto dzesējošo vielu). Turklāt temperatūras kontrole jāveic bieži un jāsapatavojas ārkārtas pasākumu īstenošanai. Ja ir sasniegta ārkārtas temperatūra (skatīt arī 2.2.41.1.17. un 2.2.52.1.15.—2.2.52.1.18. punktu), jāsāk īstenot ārkārtas pasākumus.
- PIEZĪME.** Šis noteikums S4 neattiecas uz 3.1.2.6. punktā minētajām vielām, ja vielas tiek stabilizētas, pievienojot ķīmiskus inhibitorus, tādā veidā, lai pašpaātrināšanās sadalīšanās temperatūra būtu lielāka par 50 °C. Šādā gadījumā pārvadāšanas apstākļos, kur temperatūra varētu pārsniegt 55 °C, arī var būt nepieciešama temperatūras kontrole.*
- S5: Īpašie noteikumi, kas ir kopīgi 7. klases radioaktīva materiāla pārvadāšanai tikai izņēmuma pakās (ANO nr. 2908, 2909, 2910 un 2911)**
Nav jāpiemēro 8.1.2.1. punkta b) apakšpunkta prasības par rakstiskajām instrukcijām un 8.2.1., 8.3.1. un 8.3.4. sadaļas prasības.
- S6: Īpašie noteikumi, kas ir kopīgi 7. klases radioaktīva materiāla pārvadāšanai pakās, kuras nav izņēmuma pakas**
Šīs daļas 8.3.1. sadaļas noteikumi neattiecas uz transportlīdzekļiem, ar kuriem pārvadā tikai pakas, transporta taru vai konteinerus ar I-BALTS kategorijas bīstamības zīmēm.
Šīs daļas 8.3.4. sadaļas noteikumus nepiemēro, ja nav papildu bīstamības.
- Citas papildu prasības vai īpaši noteikumi**
- S7:** (Svītrots)
- S8:** Ja transporta vienībā ir iekrauti vairāk nekā 2000 kg šo vielu, tad apkalpošanas vajadzībām iespēju robežās nedrīkst apstāties tuvu apdzīvotām vietām vai cilvēku pulcēšanās vietām. Ilgstoša stāvēšana šādu vietu tuvumā ir pieļaujama tikai ar kompetento iestāžu piekrišanu.
- S9:** Pārvadājot šīs vielas, iespēju robežās apkalpošanas vajadzībām nedrīkst apstāties tuvu apdzīvotām vietām vai cilvēku pulcēšanās vietām. Ilgstoša stāvēšana šādu vietu tuvumā ir pieļaujama tikai ar kompetento iestāžu piekrišanu.

- S10:** Ja to prasa tās valsts tiesību akti, kurā atrodas transportlīdzeklis, tad transportlīdzeklim atrodoties stāvvietā laika posmā no aprīļa līdz oktobrim, pakām jābūt efektīvi aizsargātām pret saules staru iedarbību, piemēram, ar pārklājumiem, ko novieto ne tuvāk kā 20 cm virs kravas.
- S11:**
- 1) Jāpiemēro 8.2.1. sadaļas prasības.
  - 2) Transportlīdzekļu vadītājiem ir jāapmeklē specializētās apmācības kurss, kas ietver vismaz 8.2.2.3.5. punktā noteiktās tēmas.
  - 3) Ja saskaņā ar citiem Līgumslēdzējas Puses valstī piemērojamiem noteikumiem transportlīdzekļa vadītājs ir saņēmis līdzvērtīgu apmācību atšķirīgā formā vai atšķirīgam nolūkam, apgūstot 2. punktā minētās tēmas, tad drīkst pilnīgi vai daļēji iztikt bez specializētā kursa.
- S12:** Ja tādu pārvadājamo paku, kurās ir radioaktīvs materiāls, kopskaits nepārsniedz 10, bet transportlīdzeklī pārvadājamo paku transporta indeksu summa nepārsniedz 3, tad nav nepieciešamības piemērot īpašo noteikumu S11. Tomēr šādā gadījumā transportlīdzekļu vadītājiem jāsaņem attiecīga apmācība, kura ir atbilstoša un samērojama ar viņu pienākumiem, pārvadājot radioaktīvu materiālu, un sniedz viņiem informāciju par radiācijas bīstamību. Šādu iepazīstinošu apmācību apmeklēšana ir jāapliecina ar viņu darba devēju izdotu apliecību.
- S13:** Ja sūtījumu nav iespējams piegādāt, tas jānovieto drošā vietā un cik vien ātri iespējams jāinformē kompetentā iestāde un jālūdz norādījumi par to, kā rīkoties turpmāk.
- S14:** Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro neatkarīgi no transportlīdzeklī pārvadāto vielu daudzuma.
- S15:** Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro neatkarīgi no transportlīdzeklī pārvadāto vielu daudzuma. Tomēr nav nepieciešamības piemērot 8.4. nodaļas noteikumus, ja ar kravu piekrautais kravas nodalījums ir aizslēgts vai pārvadājamās pakas ir citādā veidā aizsargātas pret jebkuru nelikumīgu izkraušanu.
- S16:** Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro, ja šo vielu kopējā masa transportlīdzeklī pārsniedz 500 kg.
- Turklāt transportlīdzekļus, kuri pārvadā vairāk par 500 kg šo vielu, nepārtraukti jāuzrauga, lai novērstu jebkādu ļaunprātīgu rīcību un lai brīdinātu transportlīdzekļa vadītāju un kompetentās iestādes to pazušanas vai ugunsgrēka gadījumā.
- S17:** Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro, ja šo vielu kopējā masa transportlīdzeklī pārsniedz 1000 kg.
- S18:** Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro, ja šādu vielu kopējā masa transportlīdzeklī pārsniedz 2000 kg.
- S19:** Šā pielikuma 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro, ja šādu vielu kopējā masa transportlīdzeklī pārsniedz 5000 kg.
- S20:** Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro, ja šo vielu kopējā masa vai tilpums transportlīdzeklī pārsniedz attiecīgi 10 000 kg, ja krava ir iepakota, vai 3 000 litrus, ja krava ir iepildīta cisternās.
- S21:** Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību piemēro visiem materiāliem neatkarīgi no masas. Turklāt krava visu laiku jāuzrauga, lai novērstu jebkādu ļaunprātīgu rīcību un lai brīdinātu transportlīdzekļa vadītāju un kompetentās iestādes par kravas nozaudēšanu vai ugunsgrēku. Taču nav nepieciešamības piemērot 8.4. nodaļas noteikumus, ja

- a) ar kravu piekrautais nodalījums ir aizslēgts vai pārvadājamās pakas ir citādā veidā aizsargātas pret nelikumīgu izkraušanu; un
- b) starojuma deva nevienā sasniedzamā vietā uz transportlīdzekļa ārējās virsmas nepārsniedz 5 $\mu\text{Sv/h}$.

S22: Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro, ja šo vielu kopējā masa vai tilpums pārsniedz attiecīgi 5000 kg, ja krava ir iepakota, vai 3000 litrus, ja krava ir iepildīta cisternās.

S23: Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro, ja šo vielu pārvadā beztaras pārvadājumā vai cisternās un ja kopējā kravas masa vai tilpums pārsniedz attiecīgi 3000 kg vai 3000 litru.

S24: Šīs daļas 8.4. nodaļas noteikumus par transportlīdzekļu uzraudzību jāpiemēro, ja šo vielu kopējā masa transportlīdzeklī pārsniedz 100 kg.

8.6. NODAĻA

AUTOCEĻU TUNEĻU IZMANTOŠANAS IEROBEŽOJUMI TRANSPORTLĪDZEKĻIEM, KURI PĀRVADĀ BĪSTAMĀS KRAVAS

8.6.1. Vispārīgi noteikumi

Šīs nodaļas noteikumus piemēro, ja transportlīdzekļu kustība caur autotransporta tuneļiem ir ierobežota saskaņā ar 1.9.5. sadaļu.

8.6.2. Ceļa zīmes vai signāli, kas regulē tādu transportlīdzekļu kustību, kuri pārvadā bīstamās kravas

Tuneļa kategorija, kuru kompetentā iestāde, lai ierobežotu bīstamas kravas pārvadājošu transporta vienību kustību, konkrētajam autotransporta tunelī piešķirusi saskaņā ar 1.9.5.1.punktu, jānorāda šādā veidā, izmantojot ceļa zīmes:

Zīmes	Tuneļa kategorija
Zīmes nav	Tuneļa kategorija A
Zīme ar papildzīmi, uz kuras attēlots burts B	Tuneļa kategorija B
Zīme ar papildzīmi, uz kuras attēlots burts C	Tuneļa kategorija C
Zīme ar papildzīmi, uz kuras attēlots burts D	Tuneļa kategorija D
Zīme ar papildzīmi, uz kuras attēlots burts E	Tuneļa kategorija E

8.6.3. Tuneļa izmantošanas ierobežojuma kods

- 8.6.3.1. Ierobežojumi noteiktu bīstamo kravu pārvadāšanai caur tuneļiem pamatojas uz šo kravu tuneļa izmantošanas ierobežojuma kodu, kas norādīts 3.2. nodaļas A tabulas 15. slejā. Tuneļa izmantošanas ierobežojuma kods ir norādīts iekavās šūnas apakšā. Ja kāda tuneļa izmantošanas ierobežojuma koda vietā norādīts „(-)”, tas nozīmē, ka uz attiecīgajām bīstamajām kravām neattiecas nekādi tuneļa izmantošanas ierobežojumi. Tomēr attiecībā uz bīstamajām kravām, kurām piešķirti ANO nr. 2919 un 3331, ierobežojumi to pārvadāšanai caur tuneļiem var būt kompetentās(-o) iestādes(-žu) saskaņā ar 1.7.4.2. punktu noteiktās īpašās kārtības daļa.
- 8.6.3.2. Ja transporta vienībā ir bīstamās kravas, kurām ir piešķirti dažādi tuneļa izmantošanas ierobežojuma kodi, tad visai kravai piešķir visvairāk ierobežojošo no šiem kodiem.
- 8.6.3.3. Uz bīstamajām kravām, kuras pārvadā saskaņā ar 1.1.3. sadaļu, neattiecas tuneļa izmantošanas ierobežojumi, un šīs kravas nav jāņem vērā, nosakot tuneļa izmantošanas ierobežojuma kodu visai transporta vienības kravai.

8.6.4. Ierobežojumi attiecībā uz bīstamas kravas pārvadājošu transporta vienību pārvietošanos caur tuneļiem

Ja visai transporta vienības kravai ir noteikts tuneļa izmantošanas ierobežojuma kods, tad attiecīgajai transporta vienībai atļauts pārvietoties saskaņā ar šādiem ierobežojumiem:

Tuneļa izmantošanas ierobežojuma kods attiecībā uz visu kravu	Ierobežojums
B	Aizliegts braukt cauri B, C, D un E kategorijas tuneļiem
B1000C	Ja kopējā sprādzienbīstamas vielas neto masa transporta vienībā – pārsniedz 1000 kg: aizliegts braukt cauri B, C, D un E kategorijas tuneļiem; – nepārsniedz 1000 kg: aizliegts braukt cauri C, D un E kategorijas tuneļiem
B/D	Pārvadāšana cisternās: aizliegts braukt cauri B, C, D un E kategorijas tuneļiem; Cita veida pārvadāšana: aizliegts braukt cauri D un E kategorijas tuneļiem
B/E	Pārvadāšana cisternās: aizliegts braukt cauri B, C, D un E kategorijas tuneļiem; Cita veida pārvadāšana: aizliegts braukt cauri E kategorijas tuneļiem
C	Aizliegts braukt cauri C, D un E kategorijas tuneļiem
C5000D	Ja kopējā sprādzienbīstamas vielas neto masa transporta vienībā – pārsniedz 5000 kg: aizliegts braukt cauri C, D un E kategorijas tuneļiem; – nepārsniedz 5000 kg: aizliegts braukt cauri D un E kategorijas tuneļiem
C/D	Pārvadāšana cisternās: aizliegts braukt cauri C, D un E kategorijas tuneļiem; Cita veida pārvadāšana: aizliegts braukt cauri D un E kategorijas tuneļiem
C/E	Pārvadāšana cisternās: aizliegts braukt cauri C, D un E kategorijas tuneļiem; Cita veida pārvadāšana: aizliegts braukt cauri E kategorijas tuneļiem
D	Aizliegts braukt cauri D un E kategorijas tuneļiem
D/E	Pārvadāšana cisternās vai beztaras pārvadājumā: aizliegts braukt cauri D un E kategorijas tuneļiem; Cita veida pārvadāšana: aizliegts braukt cauri E kategorijas tuneļiem
E	Aizliegts braukt cauri E kategorijas tuneļiem
–	Atļauts braukt cauri visiem tuneļiem (kravām ar ANO nr. 2919 un 3331, skatīt arī 8.6.3.1.).

PIEZĪME: Piemēram, transporta vienībai, kas ved ANO nr. 0161 bezdūmu pulveri (klasifikācijas kods - 1.3C, tuneļa izmantošanas ierobežojuma kods – C5000D) un sprādzienbīstamu vielu kopējā neto masa ir 3000 kg, tad transporta vienībai ir aizliegts izmantot D un E kategorijas tuneļus.